

Solution to written exam in QUANTUM PHYSICS AND STATISTICAL PHYSICS
MTF131

Examination date: 2005-12-17

1. The eigenfunctions of the infinite square well in one dimension are (Here a solution of the S.E. in one dimension is adequate)

$$\psi_n(x) = \sqrt{\frac{2}{a}} \sin \frac{n\pi x}{a} \quad \text{and the eigenenergies are } E_n = \frac{n^2 \pi^2 \hbar^2}{2ma^2} \quad \text{where } n = 1, 2, 3, \dots$$

The energy of the emitted photon is given by

$$h\nu = E_1 - E_2 = \frac{\pi^2 \hbar^2}{2ma^2} (1^2 - 2^2)$$

and hence the frequency would be $\nu' = \nu/9$.

2. Trycket ges av $P = k_B T \left(\frac{\partial \ln Z}{\partial V} \right)_T = \frac{Nk_B T}{V - bN} - \frac{aN^2}{V^2}$ vilket kan skrivas som $\left(P + \frac{aN^2}{V^2} \right) (V - bN) = Nk_B T$. Inre energin ges av $U = k_B T^2 \left(\frac{\partial \ln Z}{\partial T} \right)_V = N \left(\frac{3k_B T}{2} - \frac{aN}{V} \right)$
3. Följande antal tillstånd finns för hemoglobin med 0, 1, 2, 3 eller 4 syremolekyler: 1, 4, 6, 4 och 1. Kemiska aktiviteten för O_2 är $\lambda = e^{\mu/\tau}$, ϵ är energin för en bunden O_2 . Stora tillståndssumman är $Z = 1 + 4\lambda e^{-\epsilon/\tau} + 6\lambda^2 e^{-2\epsilon/\tau} + 4\lambda^3 e^{-3\epsilon/\tau} + \lambda^4 e^{-4\epsilon/\tau}$. sannolikheten för 1 syremolekyl $P(1) = \frac{4\lambda e^{-\epsilon/\tau}}{Z}$ och sannolikheten för 4 syremolekyler $P(4) = \frac{\lambda^4 e^{-4\epsilon/\tau}}{Z}$. Figuren över $P(1)$ kommer $P(1)$ att uppvisa ett maximum vid något λ och figuren över $P(4)$ kommer $P(4)$ att gå från 0 mot 1 med ökande λ .

4.

$$\begin{aligned} \langle S_x \rangle &= \frac{1}{9} (2 + i, 2) \frac{\hbar}{2} \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 - i \\ 2 \end{pmatrix} = \frac{4}{9} \hbar \\ \langle S_y \rangle &= \frac{1}{9} (2 + i, 2) \frac{\hbar}{2} \begin{pmatrix} 0 & -i \\ i & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 - i \\ 2 \end{pmatrix} = \frac{2}{9} \hbar \\ \langle S_z \rangle &= \frac{1}{9} (2 + i, 2) \frac{\hbar}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 - i \\ 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{18} \hbar \end{aligned}$$

För spinnmatriserna gäller att σ_i^2 är lika med enhetsmatrisen för i lika med x, y eller z . Detta ger:

$$\langle S_x^2 \rangle = \langle S_y^2 \rangle = \langle S_z^2 \rangle = \hbar^2 \frac{1}{36} (2 + i, 2) \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 - i \\ 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{4} \hbar^2$$

5. Rewrite $L_x^2 + L_y^2 = L^2 - L_z^2$, which gives the Hamiltonian

$$H = \frac{L^2 - L_z^2}{2\hbar^2} + \frac{L_z^2}{3\hbar^2}$$

The eigenfunctions are $Y_{l,m}$

$$HY_{l,m} = \left(\frac{L^2 - L_z^2}{2\hbar^2} + \frac{L_z^2}{3\hbar^2} \right) Y_{l,m} = \left(\frac{l(l+1)\hbar^2 - m^2\hbar^2}{2\hbar^2} + \frac{m^2\hbar^2}{3\hbar^2} \right) Y_{l,m}.$$

Hence the energies are:

$$E_{l,m} = \left(\frac{l(l+1)}{2} - \frac{m^2}{6} \right).$$

The lowest (ground state) energy is $E_{0,0} = 0$ ($l = 0$ no rotation).

$l = 1 \rightarrow m = 0, \pm 1$, gives $E_{1,0} = 1\text{eV}$ $E_{1,\pm 1} = \frac{5}{6}\text{eV}$

$l = 2 \rightarrow m = 0, \pm 1, \pm 2$, gives $E_{2,0} = 3\text{eV}$ $E_{2,\pm 1} = \frac{17}{6}\text{eV}$ $E_{2,\pm 2} = \frac{7}{3}\text{eV}$

and so on.